

บทความ “ทำไมกลุ่มท่องเที่ยวหน้าสนใจสำหรับลงทุน”

ผู้เขียน คุณวาทัญ จิตต์สมนึก

ผู้อำนวยการ ฝ่ายวิเคราะห์หลักทรัพย์

บริษัทหลักทรัพย์ ฟาย จำกัด (มหาชน)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นแรงหนุนสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยอย่างไร

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวถือว่ามีมีความสำคัญกับเศรษฐกิจไทยค่อนข้างมาก เนื่องจากไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติปีละ 1.9 ล้านล้านบาท (ปี 2019) หรือคิดเป็นกว่า 16% ของขนาดเศรษฐกิจไทย (GDP) และเฉลี่ยแล้วในสถานการณ์ปกติอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะคิดเป็น 15 - 20% ของ GDP โดยจัดเป็นประเทศอันดับต้นๆของโลกที่พึ่งพิงการท่องเที่ยวสูงเป็นรองเพียงฟิลิปปินส์ (25% GDP) ขณะเดียวกันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็มีการจ้างงานถึง 7 ล้านคน (20% ของการจ้างงานทั้งหมดในปี 2019) ซึ่งอดีตที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2014 – 2019 รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเติบโตต่อเนื่อง (CAGR 10%) และนอกจากนี้ยังมีคาดการณ์จากทางกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าในปี 2027 จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวไทยสูงถึง 80 ล้านคน ขณะเดียวกันมีการข้อมูลจาก Zion Market Research ระบุว่ามูลค่าตลาดการท่องเที่ยวทั่วโลกตั้งแต่ปี 2023 – 2030 จะขยายตัวเฉลี่ย 3.9% CAGR ส่งผลให้ภายในปี 2030 มูลค่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะมีขนาดมากถึง 2.6 ล้านล้าน (USD) นอกจากนี้เชื่อว่าด้วยสังคมไทยที่กำลังเข้าสู่สังคมสูงวัย การกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศอาจทำได้บ้างแต่จะส่งผลน้อยลงเรื่อยๆต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงเชื่อว่าไม่ควรรัฐบาลชุดไหนก็ตามในระยะยาวแล้วจะเน้นกระตุ้นการท่องเที่ยวมากขึ้นโดยเฉพาะจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ดังนั้นจากทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีแนวโน้มเติบโตได้ต่อเนื่องจากปัจจุบัน หากอิงข้อมูลในอดีตพบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยเติบโตต่อเนื่องแตะจุดสูงสุดที่ 39.8 ล้านคนในปี 2019 และมีการเติบโตเฉลี่ย (CAGR 10%) ในช่วงปี 2014 – 2019 แม้ปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2023 จะยังไม่กลับไปเท่ากับระดับก่อนเกิด COVID-19 แต่หากพิจารณาคาดการณ์จากธนาคารแห่งประเทศไทยจะพบว่าในปี 2024 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจะกลับไป 88% ของช่วงก่อนเกิด COVID-19 ขณะเดียวกันมีผลสำรวจจากทาง Dragon Trail International ต่อดูจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวจากประชาชนจีนก็พบว่าไทยยังเป็น 3 อันดับแรกที่นักท่องเที่ยวจีนให้ความสนใจต่อการมาท่องเที่ยว โดยมีข้อมูลที่น่าสนใจเพิ่มเติมคือในปี 2019 ประเทศไทยจัดเป็นประเทศในทวีปเอเชียที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเป็นอันดับ 2 และถูกจัดเป็นจุดหมายปลายทางยอดนิยมสำหรับการเดินทางมาท่องเที่ยว (อันดับ 11 ข้อมูลจาก Travel US News)

อนึ่งการท่องเที่ยวจากต่างชาติที่เติบโตจะเป็นปัจจัยสนับสนุนอัตราแลกเปลี่ยนของไทยเทียบกับสกุลดอลลาร์สหรัฐฯให้มีทิศทางของการแข็งค่า เนื่องจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติจะสร้างความต้องการเงินบาทสูงขึ้นและเป็นปัจจัยบวกทางอ้อมต่อดุลบัญชีเดินสะพัดให้มีโอกาสเกินดุลมากกว่าขาดดุล ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาช่วงที่ดุลบัญชีเดินสะพัดเป็นบวกพบว่ามีเงินบาทมักอยู่ในแนวโน้มแข็งค่า ซึ่งการแข็งค่าของเงินบาทจะเป็นปัจจัยสนับสนุนทางอ้อมต่อตลาดการเงิน (ตลาดหุ้นและตลาดตราสารหนี้) เนื่องจากจะทำให้นักลงทุนต่างชาติได้กำไรทันทีจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ไม่รวมส่วนต่างของราคาทั้งตลาดหุ้นและตลาดตราสารหนี้

หุ้นที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อิงข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในปี 2019 พบว่านักท่องเที่ยวต่างชาติได้ใช้จ่ายในประเทศไทยแบ่งออกได้ดังนี้ (ซื้อสินค้าหรือซื้อบิ๊ง ความบันเทิงต่างๆ ค่าเข้าสถานที่ท่องเที่ยว ที่พักแรม อาหารกับเครื่องดื่ม การขนส่ง รักษาพยาบาล และสินค้าทั่วไป) โดยสัดส่วนหลักที่นักท่องเที่ยวต่างชาติใช้จ่ายได้แก่ ที่พักแรม (28% ของค่าใช้จ่ายรวม) การซื้อสินค้าหรือซื้อบิ๊ง (24% ของค่าใช้จ่ายรวม) ซึ่งรวมทั้งหมดแล้วในปี 2019 นักท่องเที่ยวต่างชาติใช้จ่ายในประเทศไทยสูงถึง 1.9 ล้านล้านบาทหรือคิดเป็น 16% GDP ของไทยในปี 2019 ซึ่งทำให้ในแง่ของการลงทุนจะมีหุ้นหลายอุตสาหกรรมที่ได้ประโยชน์ประกอบไปด้วย

- 1) สนามบิน (AOT)** การเดินทางมาประเทศไทยส่วนใหญ่แล้วมักจะมาจากทางอากาศมากกว่าทางบกหรือทางเรือ ดังนั้นหุ้นสนามบินจะเป็นด้านแรกที่ได้ประโยชน์ ซึ่ง AOT เป็นเจ้าของสนามบินที่ครอบคลุมมากที่สุดในประเทศไทยประกอบไปด้วย สนามบินดอนเมือง สนามบินสุวรรณภูมิ สนามบินเชียงใหม่ ภูเก็ต ภูเก็ตใหญ่ และแม่ฟ้าหลวง (เชียงใหม่) ซึ่งการใช้บริการสนามบิน AOT จะได้รับรายได้จากค่าบริการชั้นลงของอากาศยาน ค่าบริการผู้โดยสารขาออก รวมไปถึงรายได้ที่มีได้มาจากการบิน อาทิ ส่วนแบ่งรายได้จากร้านอาหารและร้านสินค้าปลอดภาษี (Duty Free) โดยสัดส่วนรายได้ที่มาจากการบินคิดเป็น 44% ของรายได้และอีก 56% มาจากรายได้ที่มีใช้การบิน
 - ปัจจัยหลักที่นักลงทุนต้องพิจารณาก่อนลงทุน คือ จำนวนนักท่องเที่ยวเพราะรายได้จากการบินและที่มีใช้การบิน ทั้งคู่ขึ้นกับจำนวนนักท่องเที่ยว โดยจำนวนนักท่องเที่ยวจะมีรายงานในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมไปถึงการเปิดเผยของ AOT ซึ่งจะมีในบทวิเคราะห์ของนักวิเคราะห์
- 2) สายการบิน (AAV)** นอกจากสนามบินจะได้ประโยชน์แล้วอุตสาหกรรมสายการบินเป็นอีกกลุ่มที่ได้ประโยชน์เช่นกัน แต่อาจจะไม่ตรงเท่ากับกลุ่มสนามบิน เนื่องจากผู้บริโภคมียหลายสายการบินที่เป็นทางเลือก ในส่วนของ AAV ปัจจุบันมีรายได้หลักกว่า 73% มาจากค่าโดยสารและอีกกว่า 20% มาจากรายได้น้ำมันและสัมภาระ ปัจจุบันครอบคลุมกว่า 67 เส้นทางการบิน แบ่งออกเป็น 33 ประเทศ และ 34 ต่างประเทศ พร้อมครอบคลุมกว่า 52 เมือง แบ่งเป็น 23 ในประเทศ และ 29 ในต่างประเทศ
 - ปัจจัยหลักที่ต้องพิจารณาก่อนลงทุน ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยว คู่แข่งรายใหม่ และน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นต้นทุนหลักของธุรกิจสายการบิน จึงต้องติดตามการเคลื่อนไหวของราคาน้ำมัน
- 3) โรงแรม (AWC, CENTEL, ERW, MINT)** เมื่อพูดถึงการท่องเที่ยวนอกจากกลุ่มขนส่งจะได้ประโยชน์แล้วยังมีอีกกลุ่มที่ได้ประโยชน์นั่นก็คือที่พักแรม / โรงแรม ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเติบโตต่อเนื่องสู่ระดับ 39 ล้านคนในปี 2019 ส่งผลให้อัตราการพักแรมของโรงแรมต่างๆอยู่ในระดับสูง โดยเฉลี่ยโรงแรมในไทยมีระดับอัตราการเข้าพักที่ 70 - 80% และหากเป็นช่วง High Season อัตราการเข้าพักปรับตัวสูงสู่ระดับ 85 - 90% นอกจากนี้บางหุ้นในกลุ่มโรงแรมยังประกอบธุรกิจร้านอาหาร ชื่อดังหลายแบรนด์ซึ่งได้ประโยชน์ทางอ้อมจากการท่องเที่ยว (CENTEL, MINT)
 - ปัจจัยหลักที่มีผลกระทบ ได้แก่ อัตราการเข้าพัก (Occupancy Rate) รายได้ต่อห้อง (RevPar) และบางโรงแรม (CENTEL, MINT) ที่มีร้านอาหารจึงควรพิจารณาการเติบโตยอดขายต่อสาขา (Same Store Sale Growth) รวมไปถึงการเคลื่อนไหวของต้นทุนอาหาร (ราคาหมู ไข่ ผัก ผลไม้)

- 4) **ค้าปลีก (BJC, CPALL)** เป็นอีกกลุ่มที่ได้ประโยชน์ทางอ้อมจากการเป็นห่วงโซ่ขนาดใหญ่ของสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการอุปโภคบริโภค ซึ่งตามหัวเมืองชื่อดังของการท่องเที่ยวในประเทศไทยมักจะมี Big C (บริษัทภายใต้การดูแลของ BJC) และ 7-11, Lotus, Makro (บริษัทภายใต้การดูแลของ CPALL) การเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวจึงเป็นปัจจัยกระตุ้นอุปสงค์
- ปัจจัยสำคัญของธุรกิจค้าปลีก ได้แก่ การเติบโตยอดขายต่อสาขา (Same Store Sale Growth) จำนวนลูกค้าที่เข้าใช้บริการ ยอดขายต่อใบเสร็จ รวมถึงภาวะเศรษฐกิจมหภาค
- 5) **ร้านอาหาร (AU, M)** หนึ่งในกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต่างชาตินิยม คือ การเดินศูนย์การค้าของไทย อาทิ เช่น Central World, Siam Paragon และ Icon Siam ซึ่งตามศูนย์การค้าต่าง ๆ มักประกอบไปด้วยร้านอาหารชื่อดัง (MK, YaYoi, แผลมเจริญ และ After U) ส่งผลให้ธุรกิจร้านอาหารจะได้ประโยชน์ทางอ้อม โดยทาง AU ได้ระบุไว้ว่ารายได้ราว 20% ของจำนวนลูกค้ามาจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะสาขาในเขตตัวเมืองต่างๆ
- ธุรกิจร้านอาหารมีลักษณะคล้ายคลึงกับธุรกิจค้าปลีก คือ เน้นดูที่การเติบโตของรายได้ผ่านการขยายตัวของยอดขายต่อสาขา รวมไปถึงต้นทุนในการประกอบธุรกิจ (ราคาหมู ไข่ เปิด ผักสด และต้นทุนค่าแรง)

รู้หรือไม่..? ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Index) หุ้นที่ได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว ถือว่ามีมูลค่ากิจการรวมกันแล้วคิดเป็น 9% ของมูลค่าตลาดรวม ดังนั้นหากผลประโยชน์ในกลุ่มท่องเที่ยวเติบโต ก็จะส่งผลให้เป็นบวกต่อ SET Index

แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

จากข้อมูลข้างต้นที่ได้กล่าวไปเกี่ยวกับรายละเอียดการประกอบธุรกิจต่างๆ นักลงทุนสามารถเข้าไปค้นหาได้ในรายงาน 56-1 ซึ่งจะอยู่ในเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ นักลงทุนสามารถค้นหาชื่อหุ้นที่สนใจแล้วไปยังหน้าข้อมูลหลักทรัพย์ ด้านขวามือสุดจะมีแบบฟอร์ม 56-1 รวมไปถึงรายงานประจำปีก็จะมีข้อมูลเชิงลึกของบริษัทเช่นกัน สำหรับแหล่งข้อมูลสำคัญถัดมาสามารถติดตามได้จาก Opportunity Day โดยจะเป็น Clip Video ที่ทางผู้บริหารของแต่ละบริษัทนำผลประกอบการแต่ละช่วงเวลา (ไตรมาส / ปี) มาอธิบายทั้งในเชิงของงบดุล / งบกำไรขาดทุน / กระแสเงินสด รวมไปถึง Outlook หรือแนวโน้มธุรกิจในช่วงไตรมาสถัดไป นอกจากนี้ผู้ลงทุนยังสามารถตั้งคำถามที่สงสัยผ่านช่องทาง Live ใน Youtube ที่จะมีผู้บริหารมาตอบในข้อสงสัยต่างๆ ถือเป็นช่องทางเดียวหรืองานเดียวที่ผู้ลงทุนสามารถติดต่อกับผู้บริหารได้

สำหรับข้อมูลเชิงลึกมากขึ้นเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยวแบ่งเป็นรายสัญชาติว่าในแต่ละเดือนหรือปีมีจำนวนเท่าใด รวมไปถึงข้อมูลการใช้จ่ายแบ่งออกเป็นกี่ประเภทและเป็นมูลค่าเท่าใด ผู้ลงทุนสามารถเข้าไปค้นหาได้ในเว็บไซต์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นอกจากนี้หากจะดูการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละปีผู้ลงทุนสามารถดูได้ในข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทยในแต่ละการประชุมของคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) โดยเฉพาะการประชุมของเดือนที่เป็นช่วงจบไตรมาส ขณะเดียวกันทุกๆ ช่วงสิ้นเดือนธนาคารแห่งประเทศไทยจะรายงานภาวะเศรษฐกิจไทยซึ่งจะมีการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ แนวโน้มในช่วงที่ผ่านมา

ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมไปถึงกิจกรรมต่างๆในภาคบริการ (ร้านอาหาร การขนส่ง โรงแรม) ซึ่งหากเห็นแนวโน้มที่ดีก็จะสะท้อนถึงผลประกอบการในกลุ่มท่องเที่ยวที่ดีขึ้นเช่นกัน

ในส่วนของผู้ที่จะกระทบต่อการท่องเที่ยว ผู้ลงทุนสามารถติดตามได้ เช่น CNBC และ Bloomberg หรือหากจะเป็นสำนักข่าวของไทยก็จะประกอบไปด้วย ฐานเศรษฐกิจ กรุงเทพธุรกิจ โดยช่วงที่ปัจจัยต่างประเทศเข้ามากดดัน สำนักข่าวต่างประเทศจะรายงานได้ทันต่อสถานการณ์มากกว่าภายในประเทศ ยกตัวอย่างช่วงเกิดสงครามต่างๆ (รัสเซีย - ยูเครน หรือ อิสราเอล - ฮามาส) อาจกระทบกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยบ้าง หรือแม้กระทั่งเกิดการระบาด COVID-19 ในช่วงปี 2020 เป็นต้น ส่วนข้อมูลภายในประเทศให้รอดูตามข่าว เช่น นโยบายกระตุ้นการท่องเที่ยวจากทางรัฐบาลไทย (เราเที่ยวด้วยกัน)

เทคนิคในการเชื่อมโยงข้อมูลอุตสาหกรรมเพื่อจับจังหวะการลงทุนในหุ้นกลุ่มท่องเที่ยว

สำหรับจังหวะการลงทุนหุ้นกลุ่มท่องเที่ยวในระยะสั้นแล้ว นักลงทุนจะรอดูจำนวนนักท่องเที่ยวรายเดือนที่ประกาศจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยมักจะรายงานในช่วงปลายเดือนของแต่ละเดือน หากเห็นสัญญาณของการเร่งตัวก็อาจจะเกิดแรงเก็งกำไรเกิดขึ้นในตลาดหุ้น อย่างไรก็ตามในทางตรงกันข้ามหากเกิดการปรับตัวลงอย่างมีนัยยะก็จะสร้างแรงกดดันต่อราคาหุ้น ถัดไปจะเป็นช่วงประกาศผลประกอบการในแต่ละไตรมาสหรือแม้กระทั่งรายปีซึ่งผู้ลงทุนสามารถติดตามได้จากบทวิเคราะห์ของแต่ละ Broker โดยเฉพาะถ้าที่รายงานออกมาว่าดีกว่ำหรือแยกว่ำตลาดคาดการณ์ หรือบางที่จะใช้ Bloomberg Consensus แต่เน้นย้ำให้ติดตามกำไรปกติเนื่องจากกำไรสุทธิมักมีรายการพิเศษต่างๆ หากกำไรปกติรายงานสูงกว่าคาดการณ์ 10 - 15% ขึ้นไป มักจะเกิดการเก็งกำไรของราคาหุ้น เพราะมีความเป็นไปได้ที่นักวิเคราะห์จะปรับราคาเป้าหมาย และประมาณการขึ้น

ทั้งนี้ นอกเหนือจากเรื่องของผลประกอบการหรือจำนวนนักท่องเที่ยว ปัจจัยที่จะมีผลกระทบต่อราคาหุ้นในกลุ่มท่องเที่ยว ได้แก่ ความไม่สงบต่างๆ ยกตัวอย่าง สงคราม โรคระบาด ภัยธรรมชาติ หากจะให้เห็นภาพมากขึ้นในช่วงที่เกิดการระบาด COVID-19 ราคาหุ้นในกลุ่มท่องเที่ยวจะอ่อนไหวเป็นพิเศษมากกว่ากลุ่มอื่นๆ เพราะกระทบโดยตรงกับการเดินทาง การพักผ่อน และการใช้บริการสกีหรือสกายการบิน ซึ่งในช่วงดังกล่าวราคาหุ้นกลุ่มท่องเที่ยวปรับลงถึง 50 - 60% ขณะที่ SET Index ปรับลงเพียง 35% หรือแม้กระทั่งช่วงที่เกิดเหตุการณ์ระเบิด ณ แยกราชประสงค์ในช่วงวันที่ 17 ส.ค. 2558 ในวันถัดมา SET Index ปรับตัวลง 2.5% ในขณะที่ AOT ปรับลง 6.6% MINT ปรับลง 7% CENTEL ปรับลง 12% อย่างไรก็ตามหากสถานการณ์ไม่ได้บานปลายราคาหุ้นมักจะฟื้นตัวได้หลังจากนั้น

คำแนะนำการลงทุนในกลุ่มท่องเที่ยว

ในระยะกลาง - ยาวแล้วเชื่อว่าการท่องเที่ยวไทยยังเป็นเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ และมีแนวโน้มที่รายได้การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติจะสูงมากขึ้นตามการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ผลประกอบการของกลุ่มท่องเที่ยวจึงมีโอกาสที่จะเติบโตต่อเนื่องในระยะกลาง - ยาว แม้ระยะสั้นกลุ่มท่องเที่ยวอาจผันผวนตามภาวะเงินเฟ้อ ภาวะเศรษฐกิจโลก สงครามต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวบ้าง แต่ยังคงเชื่อว่าในระยะยาวแล้วปัจจัยข้างต้นจะคลี่คลายได้ดีและจะตามมาด้วยการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก รวมถึงการฟื้นตัวของการท่องเที่ยว ทำให้เป็นบวกกับผลประกอบการในกลุ่มท่องเที่ยวในที่สุด